Veleučilište VERN Specijalistički diplomski stručni studij IT menadžment

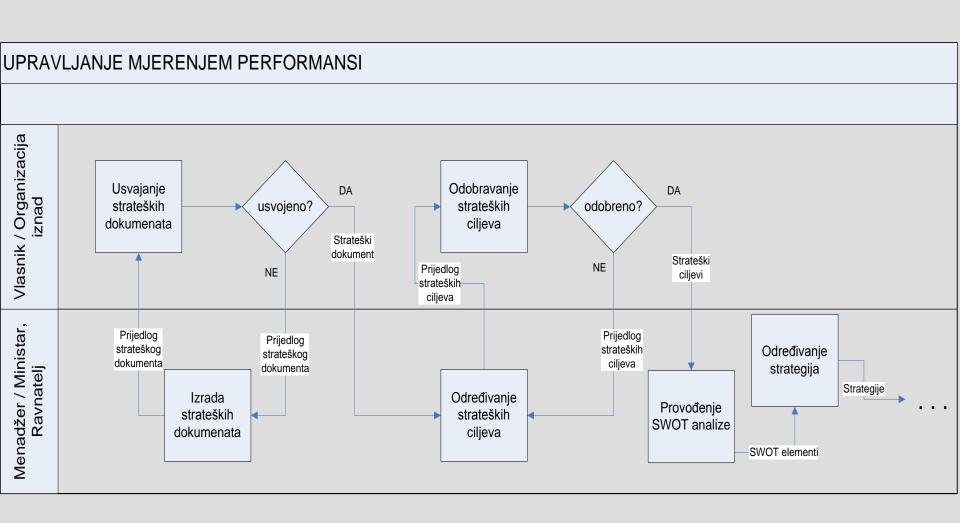
Mjerenje organizacijskih performansi

Prof.dr.sc. Željko Dobrović zeljko.dobrovic@xnet.hr

TEMA 4:

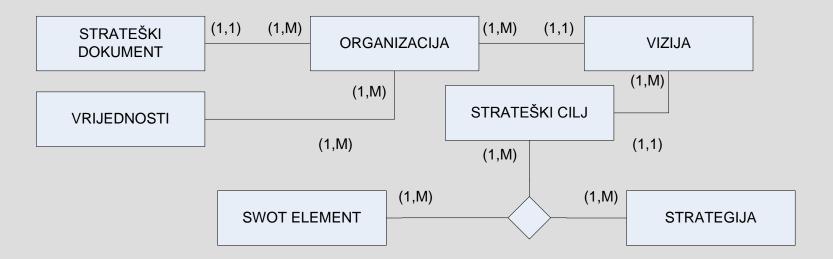
OSNOVE URAVNOTEŽENIH BODOVNIH TABLICA (BALANCED SCORECARD-a)

Procesna perspektiva – WorkFlow Diagram

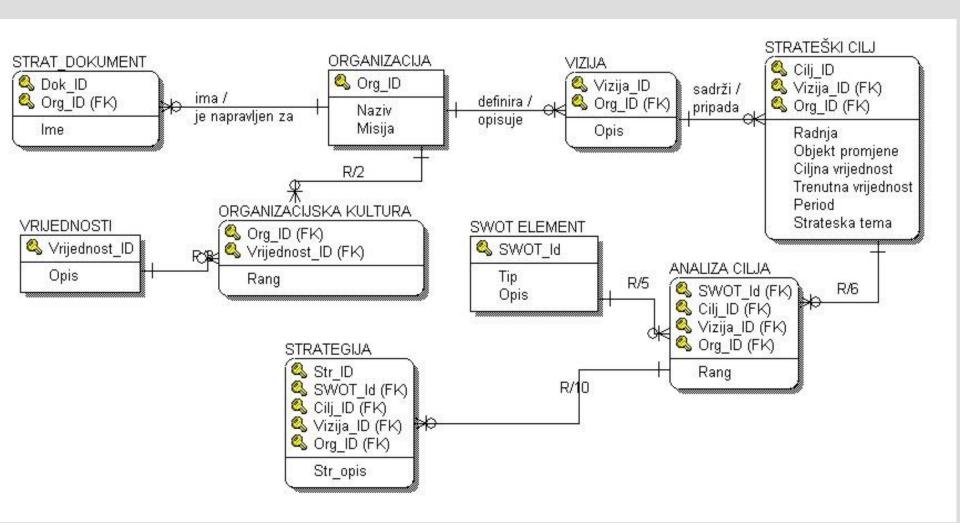
Podatkovna perspektiva – Entity Relationship Diagram

Poslovni metamodel

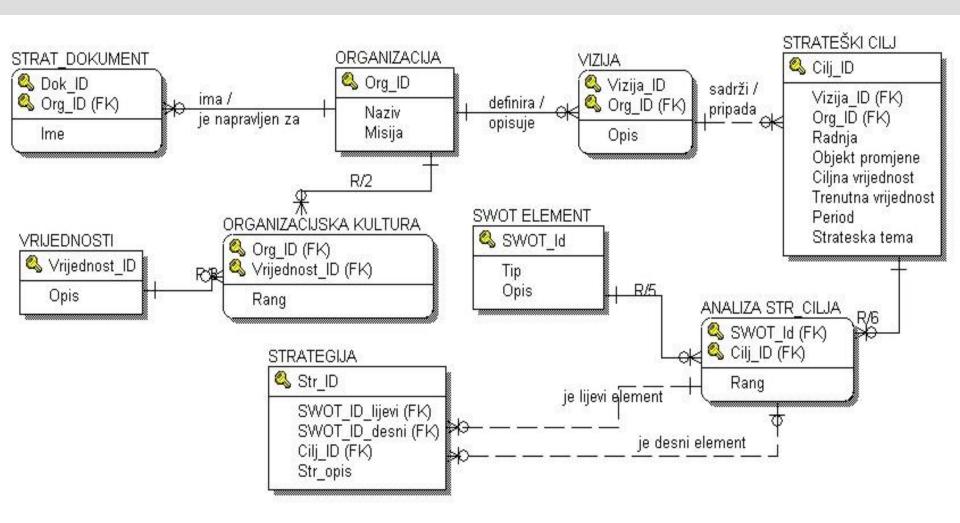
Podatkovna perspektiva – Entity Relationship Diagram

Relacijski metamodel

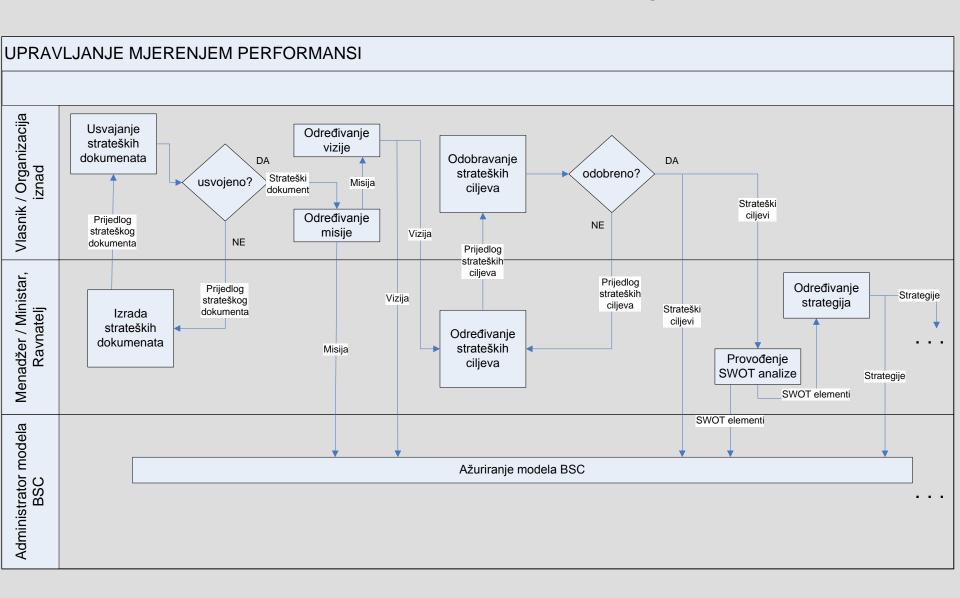

Podatkovna perspektiva – Entity Relationship Diagram

Relacijski metamodel

Procesna perspektiva – WorkFlow Diagram

STRATEGIJA I BALANCED SCORECARD

Kaplan, Norton: The Strategy-Focused Organization

ORGANIZACIJE I KAKO UPRAVLJATI

U ovo informacijsko doba, organizacije se pokušavaju transformirati da bi se uspješno nosile s konkurencijom. Poznate inicijative poboljšanja organizacije:

- Potpuno upravljanje kvalitetom (Total Quality Management)
- Proizvodnja i distribucija sustava točno na vrijeme (Just In Time Production)
- Vremenski utemeljeno natjecanje (Time-Based Competition)
- Izgradnja korisnički usmjerenih organizacija (Customer-Focused)
- Upravljanje troškovima temeljeno na procesima (Activity-Based Costing)
- Povećanje uloge djelatnika (Employee Empowerment)
- Redizajn (Reengineering)

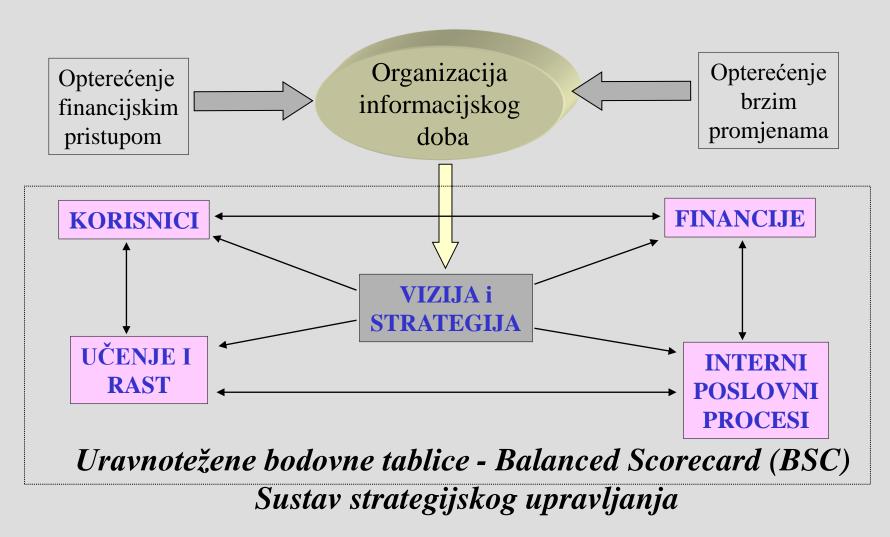
lako u nekim primjerima uspješni, ovi programi unapređenja doživjeli su i velika razočaranja, jer:

- nisu uvijek bili povezani sa strategijom organizacije,
- primjenjeni su u poslovnom okruženju vođenom samo kvartalnim i godišnjim financijskim rezultatima.

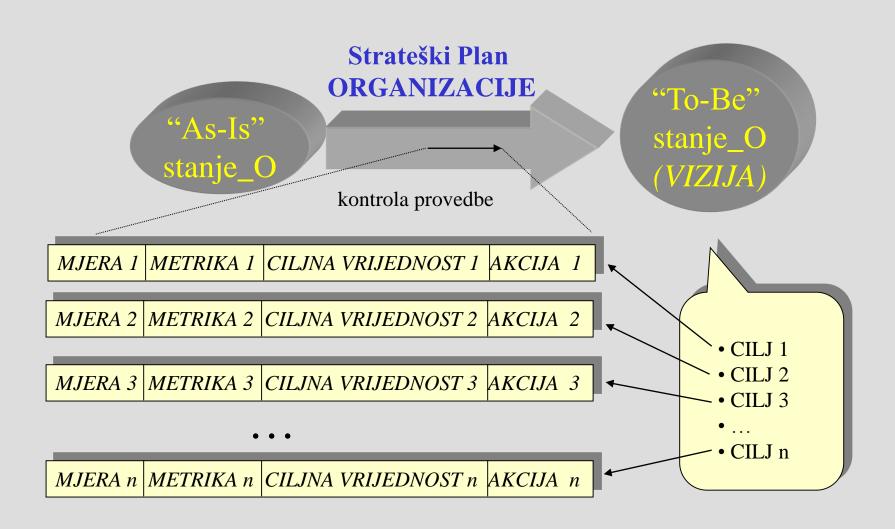
ORGANIZACIJE I KAKO UPRAVLJATI

- Upravljanje mjerenjem performansi -

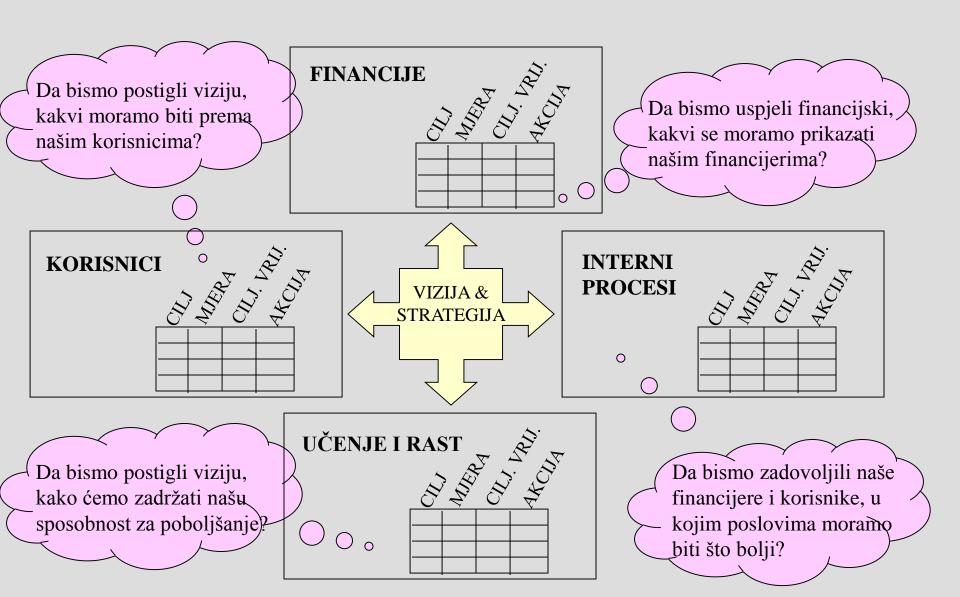
1990. R.Kaplan i D.Norton pronalaze rješenje:

UPRAVLJANJE MJERENJEM- vizija, ciljevi, BSC -

UPRAVLJANJE MJERENJEMvizija, strategija, ciljevi, BSC -

LANAC VRIJEDNOSTI – VALUE CHAIN

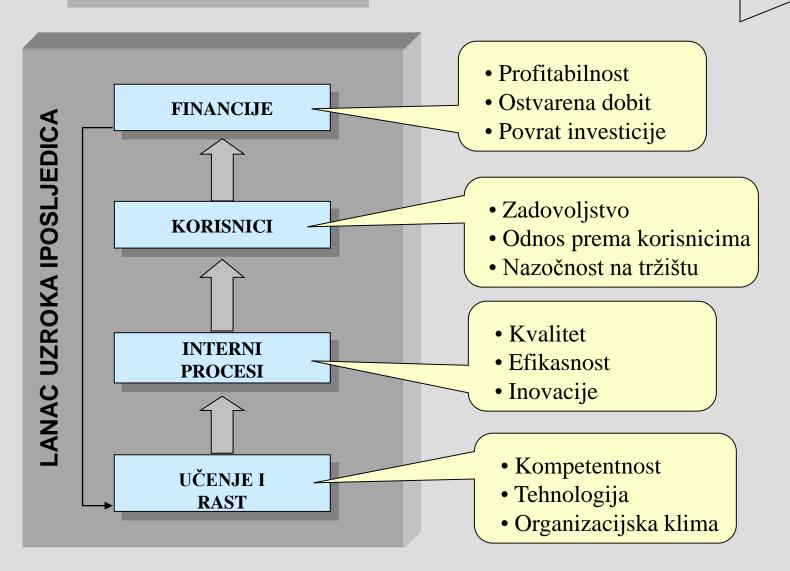
	ADMINISTRACIJA I INFRASTRUKTURA		opće upravljan	ije organizacijom kao po	slovnim entitetom	
POTPORNE FUNKCIJE	UPRAVLJANJE LJUDS RESURSIMA	KIM	novačenje, obu	ıka, razvoj i nagrađivanje	e osoblja	
POTP FUNI	RAZVOJ PROIZVODA I TEHNOLOGIJE	/ USUGE	razvoj poslovn	e tehnologije i proizvoda	a / usluge	
	OPREMANJE		opremanje pro	ocesa potrebnim ulaznim	resursima	
	NABAVNA LOGISTIKA	RADNI POSTUPCI	OTPREMNA LOGISTIKA	MARKETING I PRODAJA	DODATNE USLUGE unaprjeđenje ili	PROFIT
	prijem, skladištenje i dostava ulaznih	pretvaranje ulaza u	transport proizvoda ili	osiguravanje korisnicima načina	održavanje vrijednosti	MISIJA /
	resursa radnim postupcima	izlaze	usluga korisnicima	za nabavu proizvoda ili usluge i poticanje korisnika za nabavu	proizvoda ili usluge koji su već nabavljeni od	
	PRIMARNE FUNKCIJI			istih	strane korisnika	

BSC – LANAC UZROKA I POSLJEDICA

ORGANIZACIJE PRIVATNOG SEKTORA

LANAC VRIJEDNOSTI

PROFIT

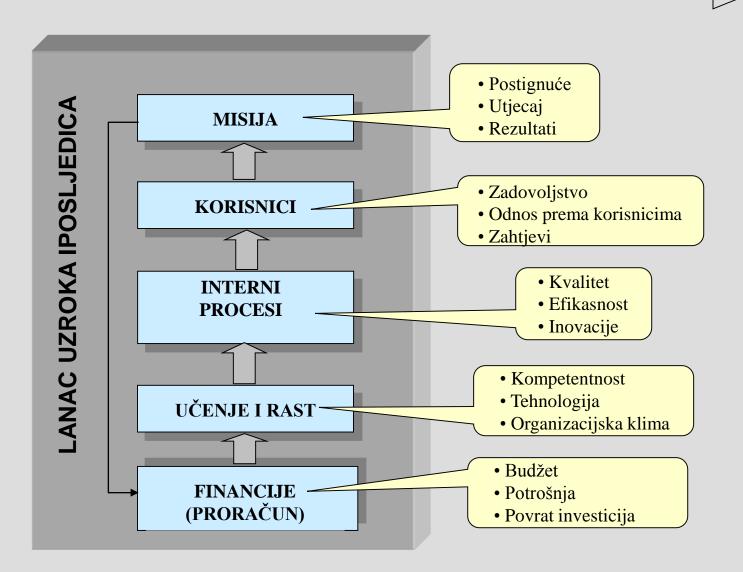

BSC – LANAC UZROKA I POSLJEDICA

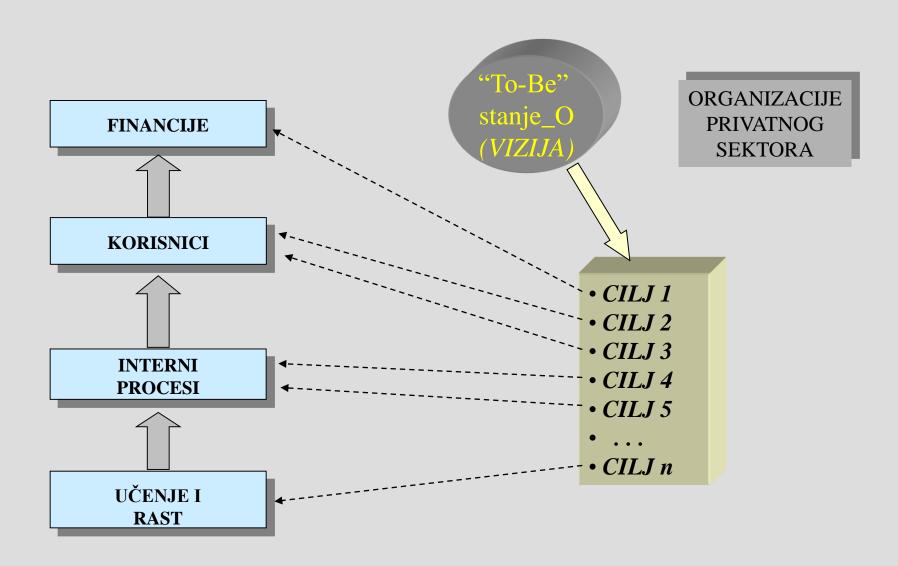
ORGANIZACIJE JAVNOG SEKTORA

LANAC VRIJEDNOSTI

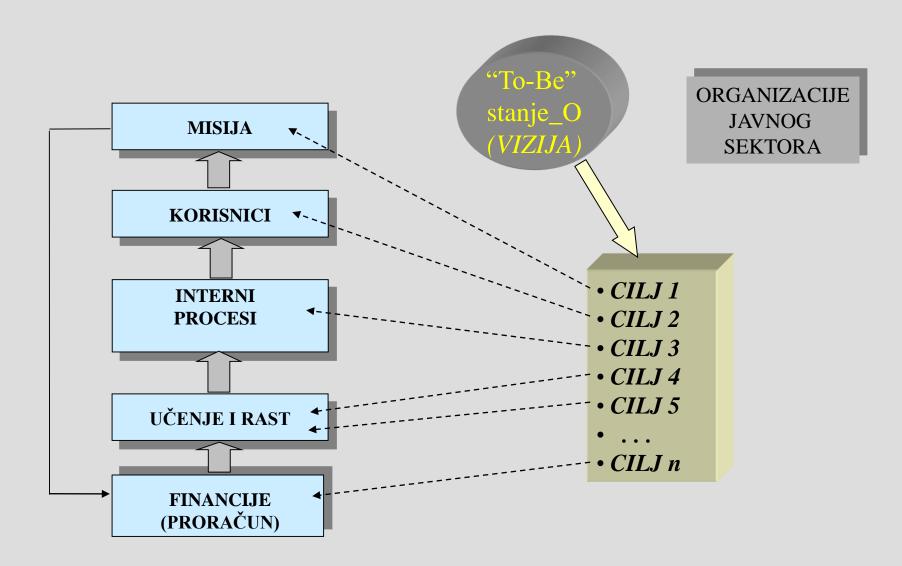
MISIJA

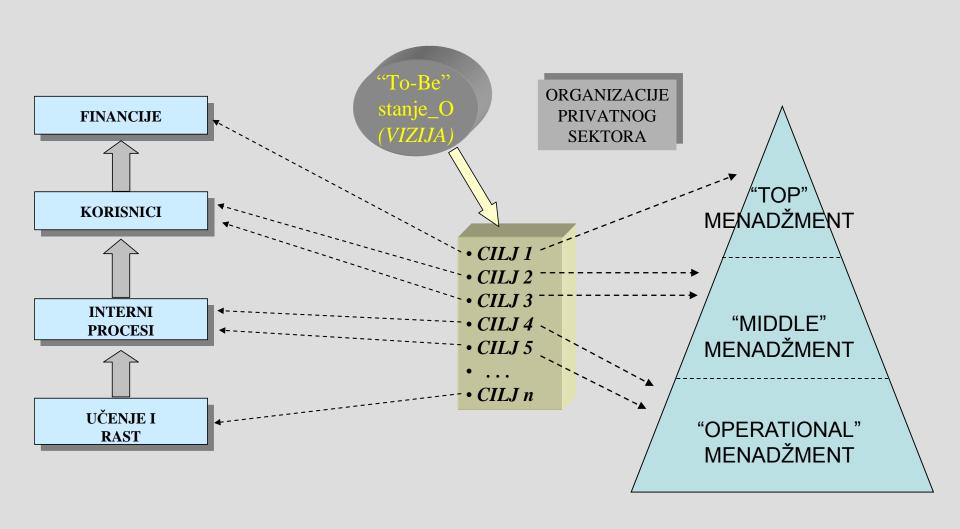
BSC - CILJEVI I PERSPEKTIVE

BSC - CILJEVI I PERSPEKTIVE

BSC - MJERENJE PO ORGANIZACIJSKOJ HIJERARHIJI

BSC - PRIMJER

PLAN MJERENJA PERFORMANSI ZA GLAVNI INSPEKTORAT OBRANE

PLAN MJERENJA PERFORMANSI - SADRŽAJ

1. Organizacijski kontekst

- Organizacijsko okruženje
- Struktura organizacije
- Misija organizacije

2. Svrha mjerenja

• Zašto se mjere performanse

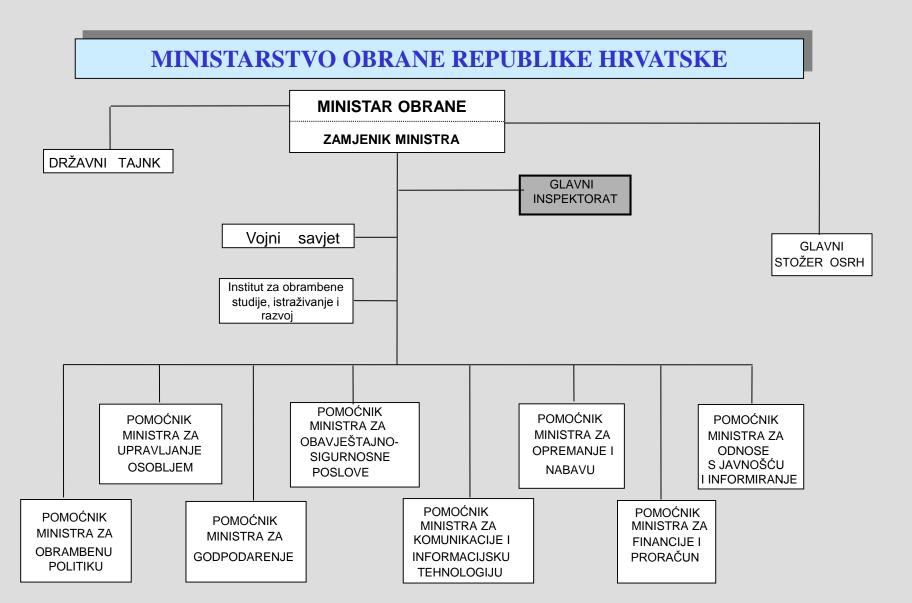
3. Vrsta mjerenja

- Stalno mjerenje (Ongoing Organizational Monitoring)
- Fokusirana evaluacija (Focused Program Evaluation)
- Lanac uzroka i posljedica
- Balansirane kartice rezultata

4. Prikupljanje podataka

- Ključne mjere (Operativna definicija: opis, metrika, mjera, ciljna vrijednost, izvor podataka, odgovorna komponenta, frekvencija izvješćivanja; Validacija)
- Upitnici, check list
- 5. Analiza podataka dobivenih mjerenjem
- 6. Izvješćivanje

ORGANIZACIJSKI KONTEKST

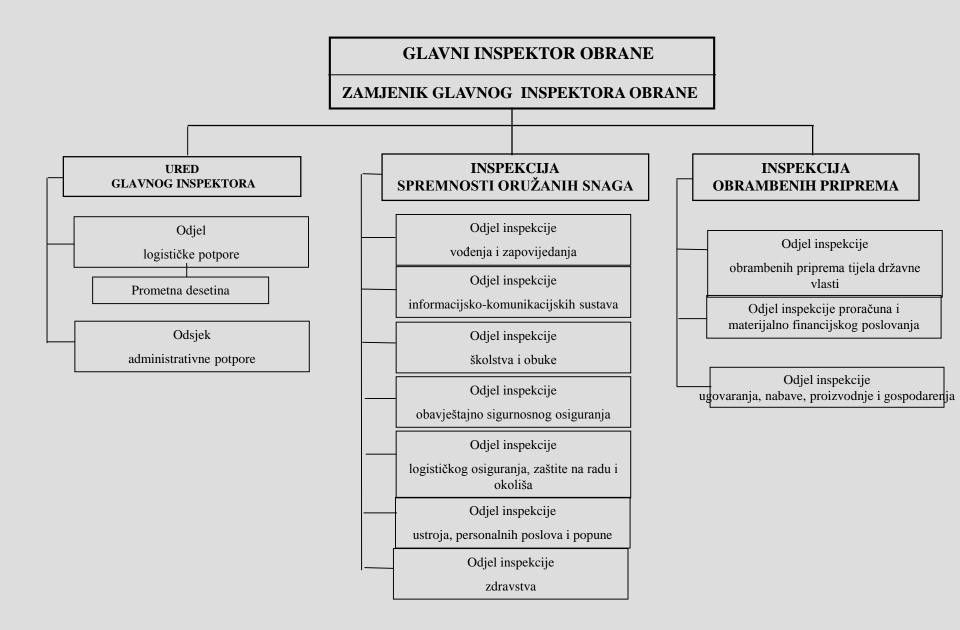

MISIJA GLAVNOG INSPEKTORATA OBRANE

Glavni inspektorat obrane nadzire rezultate postignute u sustavu obrane, uspoređuje ih s postavljenim ciljevima i propisanim standardima, te predlaže mjere za otklanjanje razlike između istih.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA GIO

PLAN MJERENJA PERFORMANSI - SADRŽAJ

1. Organizacijski kontekst

- Organizacijsko okruženje
- Struktura organizacije
- Misija organizacije

2. Svrha mjerenja

Zašto se mjere performanse

3. Vrsta mjerenja

- Stalno mjerenje (Ongoing Organizational Monitoring)
- Fokusirana evaluacija (Focused Program Evaluation)
- Lanac uzroka i posljedica
- Balansirane kartice rezultata

4. Prikupljanje podataka

- Ključne mjere (Operativna definicija: opis, metrika, mjera, ciljna vrijednost, izvor podataka, odgovorna komponenta, frekvencija izvješćivanja; Validacija)
- Upitnici, check list
- 5. Analiza podataka dobivenih mjerenjem
- 6. Izvješćivanje

SVRHA MJERENJA PERFORMANSI

- Misija sustava obrane je promijenjena s ratne na mirnodopsku
- Proces tranzicije (preustroja) je promijenio broj objekata nadzora (postrojbi u OSRH i sektora-uprava MORH)
- Smanjenje proračuna prisiljava GIO na efikasnu uporabu raspoloživih resursa

PLAN MJERENJA PERFORMANSI - SADRŽAJ

1. Organizacijski kontekst

- Organizacijsko okruženje
- Struktura organizacije
- Misija organizacije

2. Svrha mjerenja

• Zašto se mjere performanse

3. Vrsta mjerenja

- Stalno mjerenje (Ongoing Organizational Monitoring)
- Fokusirana evaluacija (Focused Program Evaluation)
- Lanac uzroka i posljedica
- Balansirane kartice rezultata

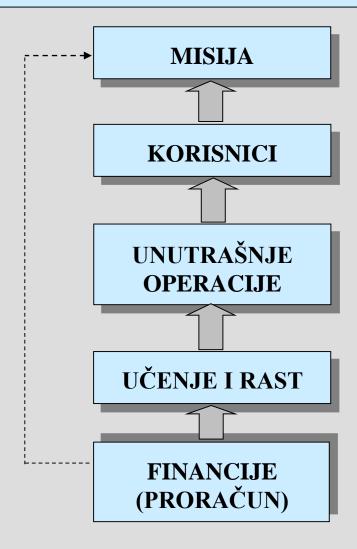
4. Prikupljanje podataka

- Ključne mjere (Operativna definicija: opis, metrika, mjera, ciljna vrijednost, izvor podataka, odgovorna komponenta, frekvencija izvješćivanja; Validacija)
- Upitnici, check list
- 5. Analiza podataka dobivenih mjerenjem
- 6. Izvješćivanje

VRSTA MJERENJA PERFORMANSI

UPRAVLJANJE (STALNI NADZOR ORGANIZACIJE)

Metodika uravnoteženih bodovnih tablica (The Balanced Scorecard Methodology)

BSC 1/3

MISIJA

CILJEVI	MJERE	ŽELJENA VRIJEDNOST
M1) Unaprijeđen	M11) Efikasnost GIO	30% ukupnih obrambenih subjekata
proces inspekcije	(broj nadziranih	
spremnosti	subjekata)	
	M12) Upravljanje	Optimalan broj inspektora ravnomjerno raspoređenih
	ljudskim resursima u	po nadzorima
	GIO	
M2) Poboljšani nadzor tranzicijskih procesa u MORH	M21) Frekvencija nadzora obrambenih subjekata koji se mijenjaju	Min. 5 puta u fazi promjene predviđenoj prema planu razvoja MORH

KORISNICI

CILJEVI	MJERE	ŽELJENA VRIJEDNOST
C1) Povećano zadovoljstvo	C11) Poboljšani	20 % korisničkih procesa poboljšano po nadzoru
korisnika	korisnički procesi na	
	temelju provedenih	
	nadzora	
	C12) Povjerenje korisnika	100% povjerenje korisnika u sposobnosti GIO
	u sposobnosti GIO	^

BSC 2/3

UNUTRAŠNJE OPERACIJE

CILJEVI	MJERE	ŽELJENA VRIJEDNOST
I1) Povećana efektivnost	I11) Omjer urađenih i	Efektivnost = 1
unutrašnjih procesa u GIO	planiranih nadzora	
I2) Povećana efikasnost	I21) Procjena efikasnosti GIO	Maksimalno smanjenje izgubljenog
unutrašnjih procesa u GIO		vremena optimalnom upotrebom
		resursa

POTPORA

CILJEVI	MJERE	ŽELJENA VRIJEDNOST
E1) Potpora misije GIO	E11) Povećanje efektivnosti	Potpuna implementacija IT u
odgovarajućim informacijskim	GIO uvođenjem IT	slijedeće dvije godine
sustavom	E12) IT kompatibilnost s	Potpuna interoperabilnost temeljena
	ostalim područjima obrane	na strateškom planu razvoja IS
		(MORH)
E2Obučeni i školovani inspektori	E21) Testiranje znanja i	100% inspektora sposobnih za
koji mogu ispuniti misiju GIO	vještina	vođenje inspekcije u određenom
		funbkcionalnom području

BSC 3/3

FINANCIJE

CILJEVI	MJERE	ŽELJENA VRIJEDNOST
F1) Efikasna potrošnja proračunskih sredstava	F11) Usporedba potrošenih s raspoloživim sredstvima	Ukupna potrošnja <= raspoloživom godišnjem proračunu
F2) Smanjenje neplaniranih troškova	F21) Omjer neplaniranih i planiranih troškova	Neplanirani/planirani troškovi < 0.1

PLAN MJERENJA PERFORMANSI - SADRŽAJ

1. Organizacijski kontekst

- Organizacijsko okruženje
- Struktura organizacije
- Misija organizacije

2. Svrha mjerenja

• Zašto se mjere performanse

3. Vrsta mjerenja

- Stalno mjerenje (Ongoing Organizational Monitoring)
- Fokusirana evaluacija (Focused Program Evaluation)
- Lanac uzroka i posljedica
- Balansirane kartice rezultata

4. Prikupljanje podataka

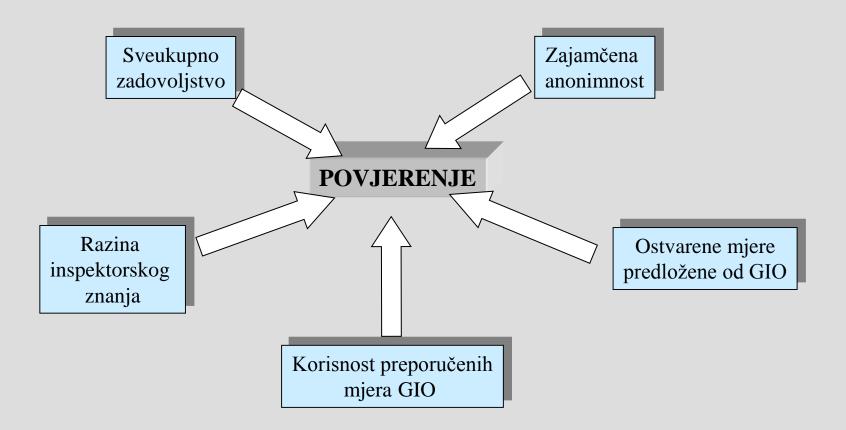
- Ključne mjere (Operativna definicija: opis, metrika, mjera, ciljna vrijednost, izvor podataka, odgovorna komponenta, frekvencija izvješćivanja; Validacija)
- Upitnici, check list

5. Analiza podataka dobivenih mjerenjem

6. Izvješćivanje

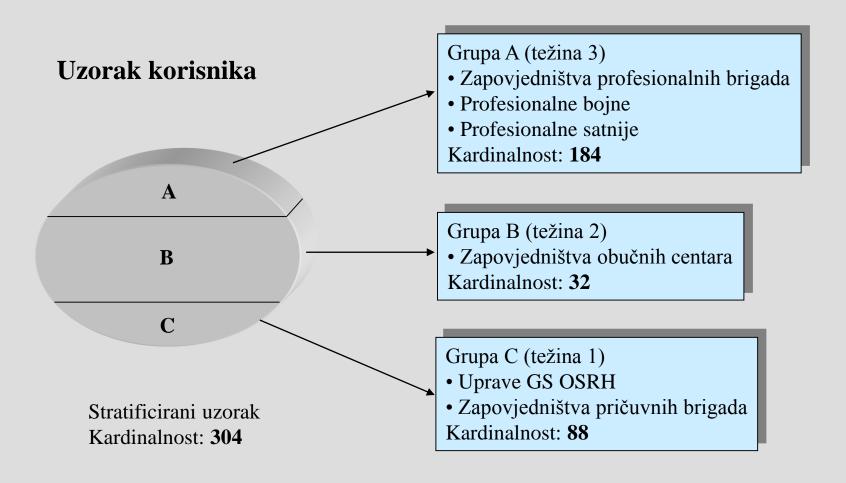
KLJUČNE MJERE

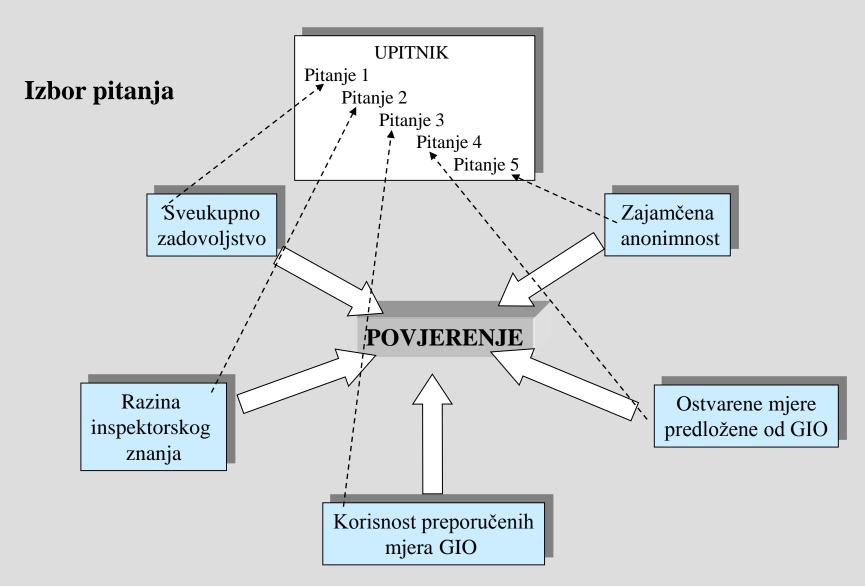
- C12) Povjerenje korisnika u sposobnosti GIO, iz perspektive *KORISNICI*
- I21) Procijenjena efikasnost GIO, iz perspektive UNUTRAŠNJE OPERACIJE

POVJERENJE ... petero-dimenzionalana varijabla

- *Metrika* ... Izračunavanje prosječnog faktora povjerenja koristeći rezultate upitnika
- *Mjera* ... Izračunati faktor povjerenja kao rezultat statističke analize ocjena koju su korisnici dali svakom pitanju
- Željena vrijednost ... Maksimalna vrijednost faktora povjerenja
- Izvor podataka ... Popunjeni upitnik
- Odgovorna komponenta ... Pomoćnik Glavnog inspektora za spremnost oružanih snaga
- Frekvencija izvješćivanja ... Mjerenje četiri puta godišnje, Izvješćivanje
- jedan mjesec nakon mjerenja

Upitnik

1. S	veukupno, kako	ste zadovoljni s na	adzorima koje provod	i GIO u vašoj postrojb	i (cjelini)?
	VRLO ZADOVOLJAN	PONEŠTO ZADOVOLJAN	NITI ZADOVOLJAN NITI NEZADOVOLJAN	PONEŠTO NEZADOVOLJAN	VRLO NEZADOVOLJA
2. Š	to mislite o znai	nju inspektora u po	odručju koje su nadzir	ali?	
3. Š	odlično znanje to mislite o kori	IZNAD PROSJEČNO ZNANJE Snosti preporučeni	osrednje znajje h mjera GIO?	SLABO ZNANJE	NEDOVOLJNO ZNANJE
	POTPUNO KORISNE	VRLO KORISNE	KORISNE	MARGINALNO KORISNE	NEKORISNE
4. I	Koliki je postota	k ostvarenih mjera	a sa zadnjeg inspekcijs	skog nadzora GIO?	
	100 %	80 %	60 %	40 %	0 %
5. D	a li se slažete, d	la ako razgovarate	s inspektorima, vaša a	anonimnost će biti zaja	mčena?
	POTPUNO SE SLAŽEM □	PONEŠTO SE SLAŽEM □	NITI SE SLAŽEM NITI NE SLAŽEM	PONEŠTO NE SLAŽEM □	NE SLAŽEM □

Analiza

- Prikupljeni i kompletirani upitnici će biti dostavljeni timu za analizu
- Upitnici su klasificirani u tri grupe (A, B, i C), u ovisnosti o stratificiranom uzorku korisnika
- Upitnicima će biti dodijeljena težina prema grupi kojoj pripadaju (A-3, B-2, C-1)
- Tri temeljne vrijednosti će se utvrditi kroz proces analize:
 - Sveukupni faktor povjerenja
 - Faktor povjerenja svake grupe
 - Prosječna ocjena svake dimenzije povjerenja
- Ocjene iz upitnika će biti upisane u odgovarajuću aplikaciju i upotrijebit će se formule za izračunavanje navedenih vrijednosti

Mjera: Povjerenje korisnika u sposobnosti GIO *Izvješćivanje*

SVRHA: Upoznati Glavnog inspektora s trenutnom razinom povjerenja koje imaju nadzirane postrojbe u GIO, tj. upravljati performansama GIO iz korisničke perspektive.

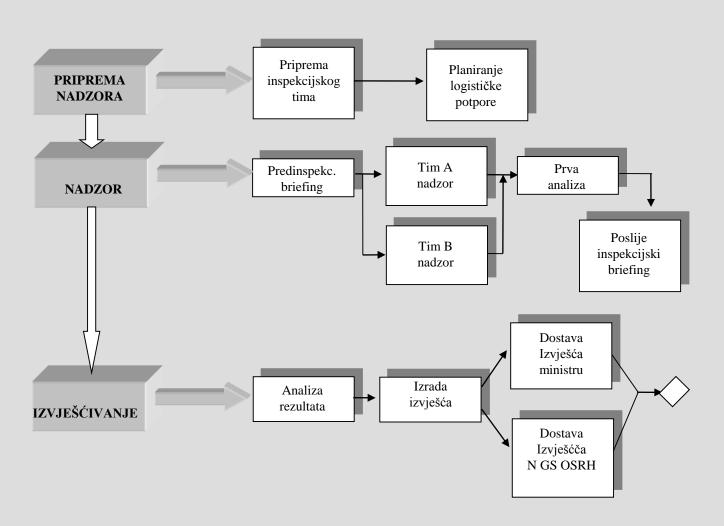
SADRŽAJ IZVJEŠĆA:

- Sveukupni faktor povjerenja za svaku dimenziju složene varijable "povjerenje" i predloženi skup akcija
- Faktor povjerenja svake grupe korisnika i predloženi skup akcija
- Sveukupni faktor povjerenja za cijeli uzorak korisnika i predloženi skup akcija
- Prosječna vrijednost svake dimenzije "povjerenja" unutar svake grupe korisnika i predloženi skup akcija

Mjera: Procijenjena efikasnost GIO Definicija

- •Opis ... Procjena efikasnosti inspektorskog tima za vrijeme nadzora
- •Metrika ... Usporedba mjerenih vremena potrebnih za inspekcijske aktivnosti i vremena propisanih standardnim operativnim postupcima
- *Mjera* ... Razlika između mjerenih vremena u check list (lista za provjeru) i propisanih vremena
- **Željena vrijednost** ... Minimalna razlika (teži nuli) između mjerenih i propisanih vremena
- *Izvor podataka* ... Lista za provjeru koja će biti popunjena za vrijeme nadzora i standardni operativni postupci
- Odgovorna komponenta ... Pomoćnik Glavnog inspektora za spremnost OSRH
- Frekvencija izvješćivanja ... Izvješće s rtezultatima će biti urađeno nakon svakog nadzora, a kad se željena vrijednost postigne, rijeđe

Mjera: Procijenjena efikasnost GIO Definicija - Inspekcijski proces

Mjera: Procijenjena efikasnost GIO Prikupljanje podataka

Proces prikupljanja podataka:

- Za vrijeme nadzora, jedan od inspektora će mjeriti vrijeme potrebno za izvršenje pojedinih inspekcijskih aktivnosti
- Mjerena vremena će se bilježiti u listu za provjeru (check list)
- Lista za provjeru sadrži tri tipa informacija:
 - Lista aktivnosti u inspekcijskom procesu
 - Propisana vremena za svaku aktivnost
 - Mjerena vremena za svaku aktivnost
- Postoji nekoliko tipova lista za provjeru, ovisno o tipu nadziranog subjekta

Mjera: Procijenjena efikasnost GIO Lista za provjeru

NADZIRANA POSTROJBA (CJELINA)	);	<u>DATUM:</u>		
AKTIVNOST	PROPISANO VRIJEME	MJERENO VRIJEME	RAZLIKA	
PRIPREMA INSPEKCIJE				
Priprema inspekcijskog tima	24 h	<u></u>		
Planiranje logističke potpore	10 h	<u></u>		
INSPEKCIJA				
Predinspekcijski briefing	30 min	<u></u>		
Inspekcija tima A	6 h	<u></u>	<u></u>	
Inspekcija tima B	10 h	<u></u>	<u></u>	
Prethodna analiza	5 h	<u></u>		
Poslije inspekcijski briefing	30 min	<u></u>		
IZVJEŠĆIVANJE				
Analiza rezultata	4 h	<u></u>		
Stvaranje izvješća	1 h	<u></u>		
Slanje izvješća ministru	8 h			
Slanje izvješća postrojbi (cjelini)	24 h			

Mjera: Procijenjena efikasnost GIO Analiza

Element analize:

- Popunjena lista za provjeru će se dati timu za analizu
- Analizirat će se aktivnosti na kritičnom putu (CPM metoda)
- Paralelne aktivnosti moraju se posebno razmotriti
- Podaci iz liste za provjeru će se unijeti u software (aplikaciju) i izračunat će se razlike između mjerenih i propisanih vremena
- Ako su neke razlike veće od nule, poduzet će se određene mjere u organizaciji inspekcijskog nadzora

Mjera: Procijenjena efikasnost GIO *Izvješćivanje*

SVRHA: Svrha ovog izvješća je upoznati Glavnog inspektora s efikasnošću inspekcijskog tima za vrijeme provođenja inspekcije i predložiti mjere s ciljem povećanja efikasnosti.

Sadržaj izvješća:

- Objekt nadzora
- PERT dijagram (plan) aktivnosti i podaktivnosti inspekcijskog procesa
- Aktivnosti kritičnog puta i njihova izmjerena vremena
- Lista aktivnosti koje traju duže od propisanog vremena i razlozi za to
- Predložene mjere s ciljem skraćenja vremena aktivnosti koje traju duže od propisanog vremena.
- Predloženi redizajnirani proces inspekcijskog nadzora.

UPRAVLJANJE PERFORMANSAMA GIO

